

دار الفنون

حقوق افغانی و غیر افغانی
مفتی محمد رفیع

مفتی ، افغانیات

ایک آیدہ بر نشر اولنور

مندرجات

قسم مفتی :

اسویجره قانون مدنیسنه نظراً اجاره حاجی عادل
اوقاف مسئلہ سی رشید
اشخاص معنویہ نیک غیر عقدی مسئولیت لری صدیق سامی
اسویجره قانون مدنیسنک منشأی و صورت تنظیم و مذاکرہ سی میشون وہ نظورہ

اشخاص معنویه نك غیر عقدی مسئولیتلری

اجتماعی و اقتصادی حیاتك دها معضل بر حاله كلی نتیجه سی اولارق احتیاجات بشریه بی نظمین خصوصنده فردی فعالیتلر غیر کافی بر شكل آلمشدر . فرد ، اجتماعی قابلیتله نك باشنه میدانله چیقارامادینی ایشلرده عینی آرزویی حس ایدن ، عینی غایبه توجه ایله ین همجنسملرینك قدرتلرله كندی قابلیت و قدرتلرینی مزج ایتمش و بوضورتله حقیقی شخصلرك یا كنده فرضی و حكمی بر طاقم شخصیتلر حصوله كشمشدر . اشخاص معنویه نك استیجالاتی و سیرتكاملی تعقیب ایدیلیرسه بونلرك كوندن كونه چوغالدینی و اهمیت كسب ایتدیكى كوریلور . بناء علیه واضع قانونلر بواشخصاك وضعیت حقوقیه لرینی تعیین و فعالیتلرینی تحدید ایدله جك احكامی بویوك بر اعتنا ایله تدوین ایله نك مجبوریتنده درلر . اشخاص معنویه نك دها زیاده واضح بر صورتده طائیش اولدینی غرب حقوقنده بونلره متدائر نظریات و احكام كوندن كونه انكشاف ایتكمده در .

اشخاص معنویه غایبه لرینه واصل اولوق ایچون بر چوق وسائلی طولایا یایلیرلر و عرض ایتدیكمز وجهله ، ساحه فعالیتلری كوندن كونه توسع ایتدیكى جهتله بو وسائلله فائده لری فیسبتنده ضرر ایقاع ایتلری ممكنشدر بناء علیه بونلرك مسئولیتلرینه دائر احكام بك زیاده تدقیقه شایاندر .

مسئولیت مسئله سی تدقیق ایدر كن اكثریتك قبول ایتدیكى تفریق ، مسئولیت عقدیه و غیر عقدیه بی آری آری ، نظر اعتباره آلق لازمدر . معلوم اولدینی اوزره مسئولیت عقدیه بر عقدك عدم ویا تأخیر اجرائی حسیله موضوع بحث مسئولیتدر . قانون مدنیلر ویا قوانین خصوصیه ایله نظامنامه لری شخص معنویك ساحه فعالیتله داخل عقودی و بونلرك كیمك و ساطیتله اجرا ایدیله جكنی تعیین ایتدیكى جهتله بو عقودك عدم ویا تأخیر اجرا سندن یا خود نقصان اولارق ایفا ایدیلرسندن متولد مسئولیتلرك شخص معنوی به مضاف اولاجقنده شبهه یوقدر . فقط بر قصوره مستند ویا غیر مستند افعالدن ، جرم delit و شبهه جرم quasi-delit دن ، واصل غیر عقدی خصوصاتدن متولد مسئولیتلر جای تدقیقدر . چونكه بو خصوصات اساساً شخص معنویك ساحه فعالیتله داخل دكلدر . بعض دفعه بو افعال بر جرم جزائی

شکسته تجلی ایدیه بیلیر. اشخاص معنویه به مجازات نفسیه بی موجب جرم ملک اسناد اولته میه جفی
علم حقوقک بر متعارفه سیدر. عجبا جرائم مدنیه ده بوکا قیاس ایدیه لی میدر یوقسه شخص
معنویک جرم وشبه جرم مدنی ایشلیه جکی قبوله امکان وار میدر؟ مسئله بی اولاً غرب
قانون مدنیلری نقطه نظرندن نانیاً؛ احکام حاضره مزه کوره تدقیق ایدیه جکیز.

•

غرب حقوق مدنیه سنده مسئولیت حقوقیه نک اساسی فاعلک قصوریدر: بو اساس
روما حقوقک استحالاتی و غرب حقوقه انقلابی اثناسنده یرلشمشدر: روماده جرم
خصوصی بر قانونده ویا قانون نامی آلتنده ذکر ایدیه بیلر جکمز قضائی امرنامه لوده ذکر
وتصریح ایدیلش اولان مولد وجیه افعال غیر مشروعه دن عبارتدی. بونلرک ال اساسیلری
سرقت *le furtum*، بغیر حق ایراث خسار *le damnum injuria datum*، اکراه *le metus*
حیله *le dolus*، داینلری اضرار *la fraus creditorum* نفسه قارشی ایقاع اولنان جرائم
l'injuria در.

بونلرک اکثریسی قانونک تعیین و تعریف ایلدیکی افعال خصوصیه اولدینی حالده
(بغیر حق ایراث خسار *le damnum injuria datum*) کی بعضیلری عمومی اوصافی
حاضر بولنیوردی. نهایت بو افعالی تثبیت ایدن احکام خصوصیه اهمیتنی غائب ایدنجه بوتون
بو جرائم خصوصی ناملرنی بیلر غائب ایدرک (افعال غیر مشروعه *Faits illicites*) نامی
آلتنده مهم برهه ری تشکیل ایتدیلر. بوسه رینک حدودلری معین دکلدی چونکه آرق
کندیلرینی تعریف و تعیین ایدن احکام خصوصیه غیر موجوددی. بونلرک هیئت عمومی سی
تعاملی بر شکله انقلاب ایتدی. هر نه قدر جرائمک قانوناً ممنوع افعالدن عبارت بولندی
بولنده کی تلقی دیکشم دیسه ده بو دائره ده داخل افعالک ماهیتلری حقنده کی تلقیلر فکری
وسجیه لر ایله تکمیل اتمکک باشلادی بالنتیجه ممنوعات ایله مباحات آراسنده قانونی بر حدودک
موجودتی برنسیبی محافظه ایدملکله برابر بو حدود سیال و آلتیق بر شکل آلدی.
بوتعداد ایتدی کمز افعالک ماهیتده [قصد اضرار *l'intention de nuire*] مندمجدی.
فقط دیگر طرفدن بوتصد اولقمسزین آخره ضرر ایراث ایدن بر طاقم افعال ده «شبه جرم»
quasi-delit نامی آلتنده طوبلانغه باشلاندی بونلر ده قصد اضرار موجود دکاسه دم
فاعلک تصویرنه اهمیت ویریلوردی.

ایضا احاطه سالقه دن آکلاشیلدینی وجهله اسکی حقوقشناسلره کوره جرمک برسیجیه سی واردیکه اوده قانوناً ممنوع اولمقدن عبارتدی . یکی حقوقشناسلر بوکا ، موضوع بحث افعالک ماهیتدن استنباط ایدیلان ایکنجی برسیجیه سی ، (قصدی intentionnel) اولمق عنصرینی علاوه ایتدیلر .

روما حقوقنک یک زیاده تحت تأثیرنده قالان و غرب قانون مدنیلرینک اک اسکیمی بولنان فرانسه قانون مدنیسندمه مسئولیت حقوقیه دن بحث اولورکن جرم delit و شبه جرم quasi-delit تعبیملری قوللا نیلمقله برابر بوتعبیراتک مدلوللری کوسترلهمشدر . بعض مؤافلر قانونک بوسکوتی (پوتیه Pothier) اک تعریفی قبول ایلدیکنه عطف ایشلردر . پوتیه Pothier نظرأ « جرم برکیمسه نك حیل و یا سوء مقصدله شخصی آخری برضرره دوچار ایلیدر . شبه جرم ایسه برکیمسه نك سوء مقصده مبتنی اولیه رق فقط معذور کوریلهمیه جک بردقتسزلیکله شخص آخری ضرره دوچار ایدم جک بر صورتده ایشله دیکی بر فعلدر » .

ایشته شوافکارک تحت تأثیرنده تدوین ایدلمش اولان فرانسه قانون مدنیسی مسئولیت حقوقیه دن باحث اولان ۱۸۳۲ نجی ماده سندمه « برکیمسه نك هر هانکی بر فعلی شخص ثاته ضرر ایراث ایدر سه قصورندن متولد اولان بوضرری اشبو کیمسه تضمینه مجبور اولور » دییه رک قصوری مسئولیت حقوقیه اساسی اتخاذ ایشدر . فرانسه قانون مدنیسندن مقتبس بولنان قناده ، ایتالیا ، اسپانیا ، رومانی قانون مدنیلرنده عینی اساس قبول ایدلمشدر . آلمانیا واسویچره قانون مدنیلری ده تصوری مسئولیت حقوقیه اساس اتخاذ ایشلر یالکیز تعین ماهیتنده واحکمانده فرانسه قانونندن آیرلمشلردر .

بواساسک قبولندن ایکی نتیجه تولد ایدر :

- (۱) شخص ثالثک افعالندن متضرر اولدیغی ادعا ایدن کیمسه بر تضمیناته نائل اولایلمک ایچون ضررک شخص مذکورک قصورندن متولد اولدیغی اثبات ایتمی ایجاب ایدر .
- (۲) مولد ضرر اولان فعلک فاعلی اشبو ضررک کندی قصورینه عطف واسناد ایدیلهمیه جکی اثبات صوریه له مسئولیتدن خلاص اولایلیر .

بو ایکی قاعدهیه مهم راستنا وضع ایدلمشدر : ضرر دوعریدن دوعرییه بر شخصک خطاسندن حصوله کلیوب تحت نظارتنده کی برکیمسه نك و یا مستخدمک ، عمله سنک ، مأمورینک ، اجیرینک فعلندن و یا تحت تصرفنده کی حیوانات و یا اشیاسندن حصوله کلش ایسه بوراده شخص مذکور اساس اعتباریه مقصر عد اولور . منطقاً بوراده مسئولیت

حقوقیہ تک وجودی ایچون ناظر ویا مالکک شخصاً قصوری بولندیغٹک اثباتی ایجاب ایدرہ .
فقط بوقصورک اثباتی مشکدر . مغدورہ بوجبوری تحمیل ایتک یک آغیر اولاجقدر .
بناءً علیہ بویکی احوالہ بر [قصور قرینہ سی *présomption de faut*] موجود کوریلہ رک
مغدور کلفۃ بذہدن آزادہ طوتیلور .

ناظرہ عطف ایدیلن قصور بعضاً نظارتدہ کی تراخی واهمال بعضاًدہ کندیسنہ تفویض
امور ایتدیکی شخصی انتخابدہ دقتسر لکدن عبارتدر . فرانسه قانون مدینسٹک (۱۳۸۴) نجی
مادہ سنک (۳) نجی فقرہ سنده . بر مأمور ویا خدمتکار استخدا م ایدنلر بو کیسہ لک
وظیفہ لرینی ایفا ایدرکن اشخاص ثالثہ بہ قارشی ایقاع ایلدکری ضررلردن مسؤلدرلر .
دینامک صوریلہ بو فاعللرہ اولری استخدا م ایدنلر آراسندہ بر رابطۃ حقوقیہ تک ،
کفالت ضمیمہ تک موجودیتی قبول ایدلشددر . بزم حقوق مدنیہ مزہ نظراً ، مباشر یعنی
بالذات فاعل ایلہ متسبب مجتمع اولدقده حکم اول فاعلہ مضاف قیلنور ، بناءً علیہ
فاعل اصلی موجود ایکن ، ولو کہ بوفاعل قاصر بولنسون ، متسببہ توجیہ مسؤلوت
اولہ ماز .

کوریلور کہ غرب حقوق مدنیہ سی ، حقوق مدنیہ مزده کی عصمت اموال نظریہ سنک
خلاقہ اولہ رق قصور نظریہ سی قبول ایتش ویا لکزر بعض خصوصاًندہ قرینہ لرہ
présomptions استناد ایدرک حقسزلغہ میدان ویرمه مکہ جالیشمشدر .

فرانسه قانون مدینسٹک انتشارندن بالخاصہ اون دوقوزنجی عصرک صوک سنہ لرندن
یری مسؤلوت مفہومنی توسیع وتعدیلہ میال یکی بر جریان فکری حصولہ کلدی . فلسفہ
اصطلاحتہ موافق اولہ رق [مسؤلوت آفاقہ *responsabilité objectif*] نظریہ سی دینان
بو مسلک متسبلری قانون مدنیلرک قبول ایتدیکی اساسادن تمامیلہ آریلیور وقصور
نظریہ سی جرائم مدنیہ ایلہ جزائیہ تک تفریق ایدیلہ مدیکی دورلرک محصولی عد ایدرک
بوکونکی احکامک الک اساسی نقطہ سی اولان مولد ضرر فاعلک قاعلک قصورینہ قابلیت
استادیہ سی شرطنی تماماً اخراجہ اوغراشیورلر . بو سیستہ مه کورہ ہر فرد ایفا ایلدیکی
افعال ومعاملاتک شخص آخرہ ایقاع ایدہ جکی ضررلری تضمینہ مجبوردر . مغدورک
ضرر وزیران استحصال ایدہ بیلیمک ایچون اثبات مجبوریتندہ بولندیغی یکانہ کیفیت ضررک
حاصل اولدیغی واشبو ضررلہ حادثہ آراسندہ رابطۃ سببیتک موجود بولندیغیدر . بالنتیجہ
ہر کس تصورینہ مقرون اولسون اولماسون معاملاتک بوتون نتائج ومہالکتنہ تحمل

مجبوریتند در . بناءً علیه بونظریه کوره جرم delit و شبه جرم quasi - delit ده تولد ایدن وجبیه نك منبئی faut قصور دکل risque خساردر .

فی الحقیقه حقوق مدنیّه ده حق اشخاصدن زیاده امواله ، پاتریمووانه تعلق ایدر . بر شینك قیمت اقتصادی سینه خلل کثیره جك بر فعل وقوعه کلدیکی زمان اشبو فعلدن حاصل اوله جق ضرره کیم تحمل ایده جکدر ؟ مغدورک پاتریمووانیمی ؟ یوقسه بو فعلك فاعلنك پاتریمووانیمی ؟ فاعلک پاتریموواننك ضررک نتایجنه تحمل ایتسی لازمکه جکی طبیعیدر : قارشیمزده ایکی شخص بولنیورکه بولردن برینك ضررک وقوعنه مانع اولمق یداختیارنده دکلدر بوده مغدوردر . حالبوکه مولد ضرر فعلك فاعلی اشبو فعله تشبث ایتسه ایدی بو ضررده حصوله کلیه حکمدی . کذلک بوایکی شخصدن مغدور مولد ضرر فعلدن هیچ بر فائده کورمیه جکی حالده فاعل بالعکس فعلنك بوتون فائده لرینی اقتطاف ایده جکمدی . بناءً علیه هیچ صنع و نقصیری اولسه بیله اشبو فعلك مضر نتیجه لرینده تحمل ایتسی بالطبع عدالت و حقانیه موافقدر . تمیر آخرله هر فعلك فاعلی فعلنك بوتون فائده لرینه انتظار ایتدیکي کی ضرر لرینده قاتلانمالیدر . بر عنصر معنوی اولان قصور مواد جزائیّه ده نظر اعتباره آله بیلیر فقط مسائل حقوقیه ده شخص دکل پاتریمووان موضوع بحث اولدینی جهته هر پاتریمووان ، صاحبی طرفندن سبق ایدن افعالک نفی مقابلنده ضررینه ده متحمل اولمق ایجاب ایدر .

بزم عصمت اموال نظریه سنك همان عینی اولان بو نظریه غریبه یکی بر طاقم احکام حقوقیه اساس تشکیل ایتکده در .

*
**

بر آزاده اشخاص معنویه نك ماهیتلرینی تدقیق ایده لم :

اشخاص حکمیّه نك صورت تشکلیلرینك ، ساحه فعالیتلرینك و تشکیلاتلرینك قانون طرفندن تعیین و تحدید ایدلمش اولمق بر طاقم مؤلفلری بوشخصیتلری بر فرضیه قانونیه صورتنده ایضاحه سوق ایتشددر . بونظریه کوره انفسی حقلر اراده و اختیار صاحب لرینه قانون طرفندن بخش ایدیلان صلاحیتلردر . حالبوکه اراده و اختیار آنحق انسانلرده موجوددر . بناءً علیه بذاته صاحب حق آنحق انسانلردر . واضع قانون انسانلرک مساعی مشترکه لرینی تسهیل ایچون تشکیل ابتدکری غروب لره بر فرضیه قانونیه ایله شخصیت

و بالنتیجه فردی که بر پاتریمووانه مالک اولغه صلاحیت و ایجاب واسه تیجابه اهلیت
طایم شد. خلاصه اشخاص معنویه واضع قانون طرفدن انسانلرک مناسبات حقوقیه سی

تسهیل ایچون خلق ایدلمش بر طاقم صنی و فرضی موجودیتلردر .
دیگر بر قسم مؤلفلره نظراً مادامکه یکانه صاحب حق انساندر . او حالدیه هیچ
لزامی بر فرضیه حقوقیه ایله بوغرویلره بر شخصیت اضافه ایتمهک هیچ لزوم یوقدر .
چونکه بوخیله عضویتلرک آرقاسنده صاحب حق اوله رق اشخاص حقیقیه موجوددر . فقط
بو حقوقه هر شریک ، هر اعضا شخصاً مالک و متصرف اولوب مقصدلرینه اصل اولق
ایچون کندی شخصی پاتریمووانلرندن خارج اولق اوزره ملکیت مجتمعه طرزنده عمومی
بر پاتریمووان احداث ایتشلردر . بناءً علیه حقیقت حالدیه اورتاده فرضی بر شخصیت یوقدر
بلکه بری فردلره مائد فردی و دیگری بر غایبه مخصص عمومی و جموعی ایکی پاتریمووان
موجوددر . حقیقت حالدیه اشخاص معنویه ماضیده موجود ملکیت مجتمعه نک دیگر بر اسم
آلنده ادامه موجودیت ایتمه سندن باشقه بر شی دکلدر .

اکثریتک فکر نیجه ، اشخاص حکمیه برواقعه اجتماعیه دن ، حقیقی شخصلر کی حیات
خصوصیه صاحب بر عضویتدن عبارتدر . شخصلر کی فعالیت مخصوصه سی و غایبه سینه مخصص
مستقل بر پاتریمووانی موجوددر . واضع قانون شخص معنوی بی خلق ایتمز بلکه اساساً
موجودیت اکتساب ایتمش اولان بو عضویت اجتماعیه سی طایر ، بالطبع بو طایمه مثبت دکل
مظهر بر ماهیتدر . یالکیز ولایت عامه بی حائز اولان واضع قانون اهمیت فوق العاده سینه
بناءً بو اشخاص حقه بر طاقم خصوصی تحدیدات و تقیدات واضع ایدیه یلیر .

بونظریه لرک قیمتلرینک مناقشه و مقایسه سی موضوعمزدن خارجدر . یالکیز بو اوچ
اساسی نظریه نک ده ، شخص معنوی نک خصوصی بر مقصد و غایه سنک و بو غایه تیخصیص اولمش
مستقل بر پاتریموواننک موجود بولوندیغی نقطه سنده اتفاق ایتدکارینی اهمیتله تثبیت ایتمهک
لزوم کور یورز .

فرانسه حقوق مدنی سنده اشخاص معنویه نک مساوات حقوقیه سی تردد و مناقشه بی
موجب بر حالدیه در . قانون مدنیده بو خصوصیه احکام موجود دکلدر . اکبویوک تردد لری
و مشکلاتی قصور نظریه سی تولید ایتمهکده در . چونکه اشخاص معنویه بذاته بر اراده یه

مالك دكدر . اولئك اراده لری عضولر organs ی اولان حقیقی فردلر طرفدن اظهار اولنور . بو اعتبارله دوغریدن دوعرییه شخص معنوییه تصور اسنادی ممکن دكدر . بالئجه delit وشبه جرم quasi-delit دن دولایی کندیلهینه بر مسئولیت توجه ایتمز . بوعبارله مقصر اولان کیمسه نك شخصاً مسئول اولسی ایجاب ایده جکدر .

منطقی کی کورونن شوملاحظه موافق حقانیت اولمدینی کی اجتماعی احتیاجلرده اویماز . چونکه بوشخصیتلرک مدیرلینه ، مؤسسه لری مسئول ایتمکسزین دقتسزجه بعضاً سوء نیتله حرکت امکائی بخش ایده جک بر شکل حیات اجتماعییه فلجه اوضا تابیلیر . فی الحقیقه فاعلدن استیقای حق ممکندر دنیله بیلیر . فقط بو ، غیرکافیدر . زیرا فاعلک ثروتی اکثریتله ضرری تضمین ایده میه جک درجده آذرر . بناء علیه بو طریق بر فائده عملیه یی حائر دكدر . دیگر جهتدن بالخاصه حقوق عامه اشخاص معنویه سنده و مجلس اداره لر طرفدن اتخاذ قرار ایدلک صورتيله اداره اولونان شخص معنویلرده مسئولیت توجیه ایده جک شخصی ده بولق امکان خارجنده در . بو ملاحظه یه بناء قانونده صراحت اولماسنه رغماً اکثر فرانسز مؤلفلری و محکمه لری (مسئولیت افاقیه [responsabilité objectif] نظریه سنه میل ایدرک اشخاص معنویه بانزمووانلرینک مسئولیتی قبول ایتمشلردر . حقوق مدنیه علماسندن هازی قایتان « اشخاص معنویه نك ، تمثللری طرفدن ایقاع ایديله جک قصورلرک نتایجندن دولایی مسئولیتی قبول ایتمک احتیاجات اجتماعیه مزه و حسیات حقوقیه مزه موافقدر ، دیور .

تطبيقاً آنده علی الاطلاق مسئولیت حقوقیه دن باحث اولان ۱۳۸۲ نجی ماده نکی ؟ یوقسه اشخاص ثالثه نك افعالنندن متولد مسئولیت مالیه متداثر اولان ۱۳۸۴ نجی ماده نك اوجنجی فقره سنکی ؟ تطبیق ایدلک لارمکله جکی مناقشه یی موجب اولمشدر . قایتان تطبیق ایديله جک ماده لرک تحالفی اساسی اعتباريله حکمه مؤثر اولمدینی جهته اشبو اختلافی فضله بر اهمیت حائر وشایان تدقیق عد ایتمور .

فرانسسه قانون مدنیسندن مؤخر اولان آلمانیا واسویجر قانون مدنیلری اشخاص معنویه نك مسئولیت غیر عقدیه لری خصوصنده صریح ماده لری احتوا ایدر . آلمانیا قانون مدنیسنک (۳۱) نجی ماده سنه نظراً « شخص معنوی ؛ نظامنامه سنه موافق اوله رق تأسیس ایدیلن مدیریتک ، مجلس اداره اعضاسنک ویا دیگر بوتون تمثللرینک کندیلهینه مودوع وظائفی ایفا ایدرکن شخص ثالثه ایقاع ایده بيله جکلری ضررلردن مسئولدر » .

بوماده بالخاصه جرم delit وشبه جرم quasi-delit حاللریله بونلرک خارجنده قالان ، غیر مشروع عد ایدلمدیکی و فاعلک برکونا قصوری اولمدینی خالده مسئولیتی مؤدی اولان سائر افعال مادیه ایچون وضع ایدلمشدر . مسئولیت عقیدیه به [۲۷۸] نجی ماده قابل تطبیقدر . ماده نک تطبیقی ایچون شرائط مسئولیت آنجق فاعلده آرانیلیر . شخص معنوی ایچون آیریجه بر شرطه حاجت یوقدر . یعنی شخص معنوی نک فاعلی انتخابده قصوری موجود بولندیغ نک تحقیقی شرط اولمدینی کی بو خصوص مقام دفعده در میان ایدیله من . بونقطه نظر دن آلمانیا قانون مدنیسی اشخاص معنویه حقده تماماً مسئولیت آفاقیه responsabilité odjectif نظریه سی قبول ایتمشدر . اشخاص سائر نک مسئولیتدن باحث اولان [۸۳۱] نجی ماده قصور نظریه سنه مستنددر . یالکز [۳۱] نجی ماده عضو صفتی حائز اولانلرله [۳۰] نجی ماده به توفیقاً نظامنامه نک مساعده سی دائره سنده احداث ایدیلان بالجمله ممثللرک افعاله قابل تطبیقدر . بونلرک خارجنده قالان مأمور و مستخدمینک افعالندن دولایی شخص معنوی به ، ۸۳۱ نجی ماده دائره سنده معینی بونلری انتخابده مقصر بولندیغی ثابت اولمق و یا بر ا قصور قرینه سی [presmption de faut] موجود بولمق شرطیله ، مسئولیت توجه ایده بیلیر .

اسویچره قانون مدنی سنک [۵۵] نجی ماده سنک [۲] نجی فقره سی ده یوکی افعالن دولایی شخص معنوی بی دوغریدن طوغری به مسئول ایتکده در . فقره به نظراً « بونلر (یعنی عضو organe) معاملات حقوقیه لری و یا سائر بالجمله فعللریله شخص معنوی مسئول قیلارلر » . لایحه لرده « بوصفله ایفا ایدلکاری ، قیدی موجوددی فقط بالاخره طبیعی و بناء علیه لزومسز کوریه لره طی ایدلدی . شرحلره نظراً کیملرک بوصفله شخص معنوی نک اراده سی اظهار ایدن عضولری اولدینی وضعیت و حادثیه و حسن نیت قاعده لرینه کوره تعیین ایدلمک لازمدر .

[۵۵] نجی ماده نک ایکنجی فقره سنده موجود « معاملات حقوقیه ، قیدی شخص معنوی نک غایه سنه داخل بولان یا خود صراحةً خارج بر ا قیلمیان معاملاتنه تشمیل ایدلمک لازمدر . « دیگر افعال » بر عضو طرفندن بوصفله حرکت ایدیلیر کن اجرا ایدلمش اولمق قیدیه ماهیت عقیدیه و جرمیه بی حائز بوتون خصوصاتدر . بونکله برابر مسئولیت جزائییه موجب خصوصاتده قانون جزا تطبیق اولنور یعنی فاعل مسئول ایدیلر و شخص معنوی به آنجق شرائطی دائره سنده مسئولیت مالیه توجه ایده بیلیر . یالکز شخص معنوی نک ماهیتیه قابل تألیف نقدی جزالرک حکم ایدلمسنه جواز واردر .

اسویچره حقوق مدنیہ متخصصلری اشخاص معنویه نك مسئولیت حقوقیه لری نقطه نظرندن [عضو organe] تعبیری واسع بر معناده قبول ایتمکه برابر آلمان حقوقشناسلری کی علی العاده مأمورلره مستخدمینی عرض ایتدی کمز اساسك خارجنده بر اقمده و بونلر حقنده وکیل و اجیرلره متدائر احکامك تطبیق ایدیله جگنی بیان ایتمکده درلر .

شو ایضا حاتندن آکلاشیله جنی وجهله غریبه قصور نظریه سیله اشخاص معنویه نك غیر عقدی مسئولیتلرینك تالیفی ایچون چوق اوغراشیلمش ونهایت (مسئولیت آفاقیه *responsabilité objective*) نظریه سنه تمایل مجبوری حیسن ایدلشدر . فرانسه نك اجتهدله کیتمک ایستدیکی بو نتیجه مؤخر قانونلر صریح ماده لرله واصل اولمشلردر . مع مافیه بوتون احکامه اساسی تشکیل ایدن تصور نظریه سی بوراده ده بر درجه یه قدر تأثیرینی کوسترمش و مأمورلره مستخدملر حقنده احکام عمومی و اساسیه رجوع ایدلشدر . شمعی مسئله یی احکام موضوعه حاضره من نقطه نظرندن تدقیق ایدلم :

۱ اکثریتك فکر نجه بوکی حادثاتده رفاثل باشنه برده متسبب موجوددر . بناء علیه فعل فاعله اسناد اولنور . متسبب موقعنده بولنان شخص معنوی مسئول ایدیله بیلیمک ایچون نظریه سنك یعنی بر شخصك استخدام ایندیکی مأمور و اجیرلرك بونلری انتخابده کی مسئولیت مالیه و بالآخره عدم تقیید و نظارتده کی قصوری فرضیه سنك صراحة قبولی لازمدر . حالبوکه احکام موضوعه مزده مع التأسف بونظریه موجود اولمادیغندن بك استثنائی بعض خصوصاتندن ماعدا احوالده شخص معنوی مسئول طوتیلاماقده و بالنتیجه مغدورلر استیفای حقه موفق اولاماقده در . بزه بونتیجه یی حالاً مرعی احکام موضوعه منرك روحیه ، عصمت اموال نظریه سیله قابل تألیف کور میورز . بزه بوکی حادثه لرده بر مباشر ، متسبب آراغه و مسئولیت مالیه نظریه سنه کیتمکه لزوم یوقدر . چونکه هب بوملاحظات قصور نظریه سی دولایسیله در . احکام قانونیه مزه کوره « ضرر ازاله اولنور » و ضرری ایقاع ایدن بر صغیر غیر تمیز اولسه بیله اموالندن یعنی پاتریم و انندن اشبو ضررك تضمینی لازمکلیر . کوریلور که جاری اساسات حقوقیه مزله مسئولیت آفاقیه *responsabilité objective* نظریه سی آره سنده بویوک بر مشابیهت وارددر . شخص معنوی نامنه بر فعالیت اجرا ایدلدیکی زمان بوندن مستفید اولاجق فاعلك پاتریم و انانی دکل اشبو شخص حکمینك پاتریم و انانیدر . شو حالده اورته ده فاعل اولان شخصك کنديسنه مضاف بر فعالیت موجود اولیوب شخص معنوی نك فعالیت وارددر . اساساً شخص معنوی بو فعالیت باشقه بر طرزده اجرا ایده من او ساحه ده دیگر

بر صورتی تجلی ایدیه مزی . بویله اولونجه شخص معنوی لهنه و اونک نامنه یعنی طرفندن اجرا ایدیلن فعالیتک تولید ایتدیکی ضرر نیچون اشبو فعالیتک ای نتیجه لریله علاقه دار اولیان قاعله تحمیل ایدیلیدر ؟

یزجه غیر عقدی مسئولیتلرده عضولر organes له علی العاده مأمورو مستخدملر بیتنده بر تفریق یا یغده لزوم یوقدر . عقدی مسئله لرده شخص معنوی نامنه اجرای عقد . مأذون عضولر نظامنامه و قانونله معین اولدینی جهته بونلرک خارجنه قالان مأمورو مستخدملرک معاملاتی شخص معنوی بی مسؤل ایده مز . فقط شخص معنویک بعض فعالیتلری واردر که بونلر آنحق مأمورلر واسطه سیله اجرا اولنور . بومأورلرک کندی ساحه فعالیتلری دائره سنده اجرا ایدلکری فعالیتک عضو Organe لردن آیری بر حکمه تابع طو تومسی ینه آنحق قصور نظر به سنک بر نتیجه سی اولاییلر . اساساً آلمانیا واسویچره ده مأمورو مستخدملرک معاملاتی بالنتیجه شخص معنوی بی مسؤل قیلمقده در . بناء علیه بوتفریقک نتایجی همان حس اولماز . یوندن ماعدا عضولرله مأمورلرک حدودی تفریق مشکدر . ذاتاً آلمانیسا و اسویچره قانون مدنیلری ده عضو و تمثیلری بر بر لریله قاریشدر مشلر و قطعی بر حدود کوستره مه مشلر در . حالوکه شخص معنوی به عائد بر وظیفه بی ایفا ایله مکلف اولانلر او وظیفه دولایه سیله و او ائشاده شخص معنوی بی تمثیل ایدرلر . شخص معنویک اشغال ایتدیکی بر ده بوده شخص مذکور ی تمثیل ایدن بکچی دگیدر ؟ عینی زمانده او ده بوده شخص معنوی به عائد معاملات باشقه کیم طرفندن ایفا ایدیلیر ؟ دنیه بیلیر که عضو شخص معنوی به داهایا یاقیندر بناء علیه اونک معاملاتی دوضریدن دوضریبه شخص معنوی به اضافه ایدیلیر فقط بکچی نهایت علی العاده بر اجیردن عبارت اولدینی جهته شخص معنویله بویله بر رابطه سی یوقدر . عرض ایتدیکمز وجهله بوملاحظه آنحق قصور Faut نظریه سی قبول ایدیلیرسه وارددر . مسئله ضرره تحمل ایده جک پاتریمووانی تعییندن عبارت اولنجه بوقسطاسه کیتمکه لزوم یوقدر . متوالده بوبکجینک شخص معنوی به اضافه وظیفه سی ایفا ایدرکن قضاء بنای یا قاسمی حالده نیچون تمثیل ایتدیکی شخص معنوی به عطف مسؤلیت اولنمیویده بکچی معاتب طو نیلا جقدر ؟ بکجینک بوراده بالذات ایفا ایتدیکی بر معامله یوقکه شخصاً مسؤل اولسون . شخص معنوی موضوع بحث اولسه ایدی بکچی بلکه اورایه کلیه جکدی . حقیقت حالده اوراده بولنان بکچی دکل شخص معنویدر بناء علیه فعل ده شخص معنویک فعالیتلر . فکریمزجه شخص معنوی نامنه بر فعالیت اجرا اولدینی زمان فاعل موقعنده بولنان

دوغریدن دوغرییه شخص معنویدر. بناءً علیه اشبو فعلك لهنه اولان حكملری كبی علیه
اولانلری ده كندیسنه اضافه اولمالیدر. ايقاع ایدیلن فعل بر جرم جزائی اولدینی تقدیرده
مسئولیت مالیه نظریه سینه کیدیله بیلیر. وبو حالده [قانون جزائك بعض موادینی معدل]
۲۳ نیشان ۳۴۱ تاریخی قانونك ۷۳ نجی ماده تطبیق ایدیلیر.

شوطر ز تفسیرك هم احتیاجلریزه هم احكام موضوعه مزه وهمده حقانیه تمامیه
موافق اولدینی قناعتده یز. بوخصوصده کی اجتہاد محاکمز تبدل ایتمکده و بعض محکمه لر
یاواش یاواش اکثریتك نقطه نظرندن ایرلقدهدر. بوندن بر قاچ آی اول استانبول
محکمه اصلیه سی برنجی حقوق دائره سنده بر شرکتك فضولا تحت اشغالنده بولندیردینی
بر بنامك مذکور شرکت بکجیلرینك آندینی سیقاره لرله یاندینی ادعا ایدلمسی اوزرینه
کیفیت موضوع بحث اولدی. مدعی علیه شرکت وکیللری مؤکللری شخص معنوی اولمق
اعتباریه دوغریدن دوغرییه خانہ یی احراق ایدمیه جکی کی آکا منسوب کیمسه لر طرفندن
احراق ایدلمسه بیلر کیفیت احراق قاعله مضاف اولاجغی و شرکت برکونا مسئولیت مالیه ده
تعهد و التزام ایتتمش اولدینی جهنله فعل واقعدن دولایی مسؤل اولیه جغی ادعا ایتدیلر.
محکمه د واضع قانون اشخاص حکمیه نك تصرفی و بونلرك ایجاب و استیجاب و اجرای
عقودده اهلیتلری کی معاملات حقوقیه ده اشخاص حقیقه دن فرقلری اولدینی قبول
ایلمسیه مناسبات حقوقیه لری ائناسنده ايقاع اوله جق افعال مادیه نك نتایج حقوقیه سندن ده
مسئولیتلری قبول ایلمش اولدینی و بناءً علیه شخص حکمی یه منسوب افراددن هر هانکی سنك
آکا مضاف بر ایشی ایفا ائناسنده ايقاع ایدمیه جکی ضرردن دولایی شخص حقیقی کی
شخص حکمی یه ده مسئولیت توجیهی بدیهی و بولندیغنه اتفاقله قرار و بر مرک ایضاح ایتدی کمز
نقطه نظری اظهار ایتدی. بوخصوصده محکمه تمیز مرک نه دییه جکی هنوز بیلیمورز
فقط قناعت مزجه احكام موضوعه حاضر مرک روحنه ، احتیاجلریزه و عدالتك موافق
اولان شو نقطه نظرک قبولی بویوک بر نقصانمزی تلافی ایدمچك و بالتیجه بر چوق
حقسز لقلرك اوکنه کچمش اولاجقدر.

